

4. Про порядок відшкодування шкоди, завданої громадянинуві незаконними діями органів, що здійснюють оперативно-розшукову діяльність, органів досудового розслідування, прокуратури і суду: Закон України від 01.12.1994 р. № 266/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266/94-вр#Text>
5. Траднова О. О. Деліктна відповідальність: поняття, сутність та співвідношення із деліктним зобов'язанням. *Університетські наукові записки*. 2013. № 3 (4-7). С. 152-158.
6. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
7. Горбунова Л. М., Богачов С. В., Іванчук І. Ф., Трало Ю. В. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Київ: ТОВ «Поліграф-Експрес». 2006. 58 с.
8. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): підручник. Харків: Еспада, 2005. 840 с.
9. Постанова Верховного суду від 25.04.2019 р. по справі № 704/696/16-ц. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/81437446>.
10. Постанова Київського апеляційного суду від 05.09.2019 р. по справі № 366/2026/18. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/84223605>.

Рогознікова Д. І.,
здобувач вищої освіти
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Моїсєнко Д. М.,
доцент кафедри
цивільно-правових дисциплін
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМИ ДИСПОЗИТИВНОСТІ У ВИКОНАВЧОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Принцип диспозитивності реалізується у виконавчому провадженні через надання стягувачу права вибору подати виконавчий документ для примусового виконання до органу державної виконавчої служби, або до приватного виконавця, якщо виконання рішення відповідно до статті 5 Закону України «Про виконавче провадження» відноситься до компетенції і органів державної виконавчої служби, і приватних виконавців. Вчені-дослідники та практикуючі юристи висвітлюють проблеми щодо недосконалості українського законодавства.

Вказане питання досліджували такі вчені, як В. Авер'янов, Ю. Білоусов, Б. Гук, М. Штефан, С. Фурса, С. Щерба, П. Макушева та інші.

Цивільне позовне провадження базується на принципах диспозитивності, змагальності й рівноправності сторін, які характеризують діяльність судової влади по здійсненню правосуддя шляхом розгляду і вирішення цивільних справ. Система органів виконання не відноситься до судової системи, оскільки виконавче провадження є проявом виконавчої влади і полягає у примусовому виконанні судових рішень та рішень інших органів (посадових осіб).

Однак процес захисту права можна вважати ефективно завершеним лише у разі повного відновлення порушеного права. Такий підхід і дозволяє зробити висновок про невід'ємність виконавчого провадження від судової діяльності. У даному аспекті відбувається логічне поєднання виконавчого провадження і судочинства – правосуддя досягає своєї мети. Вказане зумовлює дію принципів цивільного судочинства: наявність сторін з протилежними інтересами, елементи рівноправності та диспозитивності. У класичному розумінні принцип диспозитивності є суто цивілістичним і полягає у свободі особи розпоряджатися своїми правами на власний розсуд, а також невтручання з боку держави у здійснення особою своїх прав без ініціативи заінтересованої особи. Для виконавчої влади більш властивим є принцип публічності, імперативності. Однак диспозитивність в тій чи іншій мірі властива всім галузям права.

Реформа у сфері виконавчого провадження має великий сенс для нашої країни, оскільки вона сприяє захисту прав людини. Вона спрямована на вирішення питань, пов'язаних із здійсненням права на справедливий суд, мирне володіння майном та права на ефективний захист порушених, невизнаних чи оспорюваних прав.

У процесі переформування було внесено багато інновацій щодо положень, підстав індивідуальних дій у виконавчому провадженні, впровадження інституту приватних виконавців, нових електронних реєстрів.

Під час виконавчого провадження існують обмеження щодо видів справ, де виконання можуть здійснювати приватні виконавці. Це справи, коли боржником є держава, щодо державного чи комунального майна, щодо виконання рішення Європейського суду з прав людини, де боржником є дитина, особа, яка є недієздатною чи обмежено дієздатною, тощо. Крім того, існують обмеження щодо участі виконавців, у разі наявності конфлікту інтересів.

Усі інші рішення можуть перебувати на стадії виконання як у державних, так і у приватних виконавців.

Досить проблемними виглядають зазначені положення, особливо у випадках, якщо частина стягувачів, в яких є виконавчі документи щодо одного боржника вирішують звернутися до державного виконавця, а інша половина до приватного. Відповідно до статті 30 Закону кожен з виконавців повинен відкрити своє зведене виконавче провадження щодо одного боржника. Відповідно до пункту 14 розділу 4 Інструкції з організації примусового виконання рішень, затвердженої Наказом Міністерства юстиції України, якщо відкрито кілька проваджень про стягнення коштів з одного боржника

вони повинні об'єднатися в зведене виконавче провадження. Після чого виконуються державним виконавцем, який відкрив перше виконавче провадження. Зате пунктом 15 розділу 4 Інструкції передбачено, що зведене виконавче провадження здійснюється приватним виконавцем в порядку, визначеному пунктом 14 розділу 4. Цими положеннями вказується на принцип диспозитивності вибору виконавця на розсуд стягувача [1].

Отже, щоб покращити систему виконавчого провадження, потрібно ретельно переглянути положення щодо організації примусового виконання рішень. Потрібно налагодити ефективну систему примусового виконання рішень. Для того, щоб це зробити, потрібно вчасно отримувати зворотній зв'язок від «користувачів» системи. Це можливо реалізувати шляхом зустрічей, конференцій, електронних форм тощо. Тільки комплексний підхід допоможе вирішити дану проблему.

Список використаних джерел:

1. Гук Б. М. Проблеми дефініції поняття виконавчого провадження. *Університетські наукові записки*, 2009. № 1 (29). С. 101-106.

Свистун Л. Я.,

доцент кафедри публічного
та приватного права

Університету митної справи та фінансів,
кандидат юридичних наук, доцент

ОСОБЛИВОСТІ НОТАРІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

Конституція України в ст. 59 гарантує кожному громадянину право на отримання кваліфікованої правової допомоги. Нотаріат поряд з іншими інститутами забезпечує реалізацію цього конституційного права громадян, при цьому предмет його діяльності обмежений рамками безспірної цивільної юрисдикції.

Найбільш поширеним в юридичній літературі є законодавче визначення нотаріату – як системи органів та посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права, а також факти, що мають юридичне значення, та вчиняти інші нотаріальні дії, передбачені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності.

Інститут нотаріату є важливою ланкою в правовій системі держави. Сьогоднішнім завданням нотаріату є стабільний розвиток практики належного застосування чинного законодавства, зокрема таких галузей права як цивільного, сімейного, земельного тощо, законне та якісне здійснення нотаріальної діяльності, забезпечення прав, свобод людини і громадянина, їх охорона та захист.